

معاون اداری و مالی وزیر علوم در نشست روسای دانشگاه‌ها خبر داد

چالش ۲ هزار میلیاردی بودجه تغذیه در آغاز سال تحصیلی

■ گران‌ترین غذای دانشجویی: ۱۰ هزار تومان ■ سهم دانشجویان از مبلغ غذا زیر ۲۰ درصد باقی ماند

زهرا رضائی - فاطمه طاری بخش
گروه دانشگاه

غذا خوردن را باید یکی از لذت‌های ابدی و ازلی آدمی دانست و اهمیت آن تا جایی است که برخی از دانشگاه‌ها در رشته‌های مرتبط آشپزی و آشپزی ملل اقدام به تربیت دانشجویی می‌کنند یا آشپزهای بنامی که شهره جهانی دارند. البته غذا همان اندازه که دنیای شیرینی دارد، در محیط دانشگاهی کشور شکل و شمایل متفاوتی به خود گرفته و به نظر می‌رسد بیشتر از اینکه بعد جذابیت و شیرینی آن به چشم بیاید، بعد دردسرهاش پررنگ‌تر است. اتفاقی که باعث شده تا مقوله غذای دانشجویی همیشه یکی از مباحث پرجالب مسائل صنفی به شمار برود.

با رشد ۶۷ درصدی غذای دانشجویی ۱۰ هزار تومان شد

پیش از آغاز سال تحصیلی یکی از موضوعات مهم هم برای دانشجویان و هم روسای دانشگاه‌ها، بحث نرخ‌های جدید است. نرخ‌هایی که براساس آن هر دو طرف ماجرا می‌توانند برنامه‌ریزی‌های لازم را برای دخل و خرج خود داشته باشند. در این میان باید به این مهم هم توجه شود که کیفیت پایین غذا باعث شده تا دانشجویان گاه‌وبیگاه صف‌های اعتراضی خود را با چیدن ظروف غذا در کف سلف یا حیاط دانشگاه به گوش مسئولان برسانند؛ از طرف دیگر قیمت تمام‌شده غذا طی سال‌های اخیر با افزایش تورم، بار مالی مضاعفی را بر دوش دانشگاه‌ها گذاشته است. باری که البته دانشجویان چندان در جریان آن قرار نمی‌گرفته و نمی‌گیرند. برای درک بهتر این مساله کافی است نگاهی داشته باشیم به نرخ غذای دانشجویی برای سال تحصیلی جدید؛ روز گذشته مسعود گنجی، رئیس صندوق رفاه وزارت علوم نرخ غذای جدید را اعلام کرد. به گفته او غذای دانشجویی در سال تحصیلی جدید در سه سطح قیمتی کم‌هزینه ۵ هزار تومانی، متوسط ۸ هزار تومانی و پرهزینه ۱۰ هزار تومانی ارائه می‌شود که نشان می‌دهد در بخش غذای متوسط افزایش ۱۰۰ درصدی و در بخش پرهزینه هم افزایش ۶۷ درصدی قیمت را نسبت به سال گذشته شاهد هستیم. باید این مهم را هم در نظر گرفت که سال گذشته غذایی با عنوان کم‌هزینه در بخشنامه سازمان امور دانشجویان وجود

نداشت، با این حال با یک حساب سرانگشتی می‌توان نتیجه گرفت دانشجویان در ظرف یک ماه با فرض اینکه هر روز بخواد از غذای سلف استفاده کند، باید در بهترین حالت ۳۰۰ هزار تومان و در کمترین حالت هم ۱۵۰ هزار تومان برای یک وعده غذایی در سال تحصیلی جدید هزینه کند. این رشد در مقایسه با نرخ مصوب غذا در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ در بخش غذای با قیمت متوسط رشد ۲۸۱ درصدی و برای غذای پرهزینه هم رشد ۱۸۵ درصدی را تجربه می‌کند. طبیعتاً با در نظر گرفتن میزان رشد برای سال تحصیلی جدید، باید اعلام کرد سازمان امور دانشجویان کمترین میزان اعمال رشد را در نظر گرفته و این مساله به نفع قشر دانشجو و البته به ضرر دانشگاه‌ها تمام خواهد شد.

سهم دانشجویان از غذا زیر ۲۰ درصد باقی ماند

مسعود گنجی، رئیس صندوق رفاه دانشجویان که صحبت‌های روز گذشته او، حکایت از روزهای سخت برای مسئولان برای تأمین هزینه مورد نیاز پخت‌وپز غذای دانشجویان دارد؛ درخصوص طرح این صندوق برای غذا در سال تحصیلی جدید گفت: «اجرای طرح‌های مختلف به تأمین زیرساخت‌های مختلف نیاز دارد که متناسفانه در برخی از دانشگاه‌ها این زیرساخت‌ها موجود و در برخی دیگر وجود ندارد، از این رو اجرای طرح‌های ما به سال آینده موکول شده است. به تمام دانشگاه‌ها گفتیم که زیرساخت‌ها را آماده کنند، اما به این دلیل که بستر آماده نیست، امسال به‌روال گذشته غذای دانشجویی در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد. طبیعتاً ادامه وضعیت فعلی واقعا سخت است، اما ما مجبور هستیم تا روشی که امکان‌پذیر است را هرچند که بهترین روش نباشد به مرحله اجرا برسانیم.» گنجی گفت: «در طرح جدید به دنبال این هستیم که انواع گوناگون غذاها در دانشگاه‌ها پخت شود و هر کس با سلیقه خود بتواند غذای مورد نظرش را انتخاب کند و درصدی از هزینه غذا را خودش بپردازد و مابقی آن را دانشگاه بپردازد. البته سعی می‌کنیم سهم دانشجویان در این طرح کمتر از ۲۰ درصد باشد. یکی از روش‌هایی که می‌تواند به اجرایی شدن آن در طرح کمک کند، رستوران‌های خودگردان است. مشکل ما این است که سلف‌های مکمل در تمام دانشگاه‌ها وجود ندارد، در حالی که اگر وجود داشت ما می‌توانستیم با سلف‌های مکمل این طرح را پیش ببریم.»

اودریاره فواید این طرح عنوان کرد: «یکی از آثار ایجاد سلف‌های

مکمل در دانشگاه‌هاست، در این سلف‌ها هر نوع غذایی که امکان طبخ دارد و بعداً دانشجویی به میل خودش می‌تواند غذا را انتخاب کند. یکی دیگر از موضوعات این است که ارزان بودن غذا باعث می‌شود کیفیت پایین بیاید و اگر کیفیت پایین بیاید، دانشجویی جای اینکه ۶ یا ۱۰ هزار تومان برای خرید غذا بدهد، از بیرون غذا تهیه می‌کند و غذای بیرون هم که بسیار گران است و حتی اگر بخواد غذایی با کیفیت دانشگاه را از بیرون تهیه کند از حیث هزینه‌ای به‌ضرر او خواهد بود. ما می‌خواهیم جلوی این موضوع را بگیریم تا دانشجویان ضرری نبینند. از طرفی فست‌فود هم مورد تأیید ما نیست.»

گنجی در همین زمینه افزود: «ما با سلف‌های مکمل، طرح‌های صندوق را شروع خواهیم کرد. برخی دانشگاه‌ها می‌توانند که سلف ندارند و غذا را از بیرون دانشگاه تهیه می‌کنند. ما برای اینکه دانشجویی متضرر نشود، به دنبال این هستیم که زیرساخت‌ها را در تمام دانشگاه‌ها تأمین کرده تا بر این اساس بتوانیم برنامه‌مان را اجرایی کنیم.»

کسری بودجه ۲ هزار میلیاردی در آغاز سال تحصیلی

چالش مالی دانشگاه‌ها برای تأمین اعتبار غذا موضوعی نیست که تنها مربوط به امسال باشد. هرچند غذای دانشجویی را باید یکی از پرحاشیه‌ترین مسائل صنفی در فضای دانشگاهی دانست که تا چندسال پیش گاه کیفیت پایین و پیدا شدن موجودات موزی در ظروف غذا، بهانه‌ای می‌شد برای اعتراض دانشجویی اما بعد از پایسان همه‌گیری کرونا و آغاز حضوری کلاس‌های درس، قیمت سرسام‌آور آن و ناکافی بودن بودجه تخصیص یافته صدای روسای دانشگاهی و البته خود متولیان نظام آموزش عالی را بلند کرده است. به نظر می‌رسد که مشکلات مرتبط با غذای دانشجویی با توجه به افزایش تورم، هر سال کورتز و شکاف بین کسری بودجه در این بخش هم بیشتر می‌شود. با وجود اینکه بهمن سال گذشته علی‌خطیبی، معاون اداری و مالی وزیر علوم به شیوه ارائه غذای دانشجویی انتقاد و اعلام کرده بود که اگر بخواهیم همچنان بر همان منوال حرکت کنیم، از لحاظ مالی به مشکل برمی‌خوریم، به‌نظر می‌رسد امسال این انتقاد رنگ و واقعیت به خود گرفته است. به عبارت دیگر روز گذشته خطیبی در نشست روسای دانشگاه‌ها به‌صراحت اعلام کرده بود که با تداوم وضعیت فعلی در حوزه غذا، عملاً با کسری حداقل ۲ هزار میلیارد تومانی روبه‌رو خواهیم شد، اما صحبت‌های این مسئول جالب‌تر هم می‌شود؛ چراکه او گفته اگر نتوانیم این شرایط را کنترل کنیم، این مبلغ تا پایان سال به ۴ هزار میلیارد تومان هم خواهد رسید؛ عددی که قطعاً می‌تواند دانشگاه‌ها را با چالش‌های جدی در این زمینه روبه‌رو کند.

معاون دانشجویی علامه طباطبایی:

دانشگاه‌های بزرگ در حوزه تغذیه بدهکار هستند

دانشگاه‌ها سهم خود را به اندازه معقولی کاهش دهند و فضای تنفس مالی برای دانشگاه‌ها ایجاد شود که به ماموریت‌های خود بیشتر فکر کنند. تا پخته شدن و نهایی شدن این طرح لازم است و چندماهه باید به بحث گفت‌وگو و نقد گذاشته شود و گریزی از این طرح نیست و باید به این سمت رفت.»

معاون دانشجویی دانشگاه علامه طباطبایی درخصوص سلف‌های مکمل و ایجاد آن در دانشگاه افزود: «ما متأسفانه از آن دست دانشگاه‌هایی هستیم که سلف مکمل نداشتیم و از گذشته هیچ‌گاه چنین چیزی مطرح نبوده است. البته اخیراً ما وارد ریزینی با مجموعه‌ای خصوصی شده‌ایم که علاقه‌مند است در دانشگاه رستورانی را بسازد و تجهیز کند. مقدمات این موضوع را پیش برده‌ایم اما جزئیاتی در بندهای مختلف قرارداد وجود دارد که باید آن را نهایی کنیم و طبیعتاً تا به سرانجام رسیدن این موضوع سال پیش‌رو و ترم ابتدایی را قطعاً بدون داشتن چنین رستورانی به پایان خواهیم رساند؛ هرچند شاید در سال ۱۴۰۳ بتوانیم این رستوران را به بهره‌برداری برسانیم که حق انتخاب دانشجویان را نیز افزایش می‌دهد.»

واحدی درخصوص نحوه تأمین مالی و گردش رستوران با سلف مکمل بیان کرد: «رستوران مکمل با شکل BOT که ساخت و تجهیز آن توسط بخش خصوصی انجام می‌شود و بعد از دوره چندساله‌ای که عملاً هزینه‌های بهره‌برداری آن تأمین می‌شود، می‌تواند برای هر دو طرف سود داشته باشد. به عبارت دیگر در

چنین رستوران‌هایی زمین را دانشگاه در اختیار پیمانکار قرار می‌دهد. از طرف دیگر دانشگاه طبق فرمولی به دانشجویان ارائه می‌دهد و دانشجویی می‌تواند با این بارانه بدون پرداخت ریالی غذا بخورد. این در واقع بستری را فراهم می‌کند که از نظر رفاه و زوایه‌ای که به آن نگاه شود، بسیار خوب خواهد بود. او با اشاره به اینکه در تأمین مالی اصل موضوع این است که تغذیه دانشجویی سرچاهی خود قرار بگیرد، گفت: «اینکه متولی آن صندوق باشد یا خود دانشگاه‌ها تفاوتی ندارد اما این تقاضای صندوق نشان از مشکلی دارد. این مشکل نیز در عمل به این صورت است که در دانشگاه‌ها، تقریباً تمام دانشگاه‌های کشور، اولویت‌هایی در پرداخت ماهانه وجود دارد. از جمله حقوق و دستمزد که بعد از پرداخت این سهم، مقدار ناچیزی از بودجه باقی می‌ماند چراکه ۹۴ درصد صرف حقوق می‌شود و مابقی آن باید در حوزه رفاهیات، حوزه‌های فرهنگی و مسائل پژوهشی و حق التدریس استاید هزینه شود که عملاً بستر گسترده‌ای برای درصد باقی‌مانده خواهد بود.»

معاون دانشجویی دانشگاه علامه طباطبایی اظهار داشت: «در نتیجه مسئولان دانشگاه‌ها ناگزیر هستند اولویت‌بندی کنند که همین باعث ناترازی‌های مالی می‌شود و زمانی ممکن است تغذیه دانشجویی مهجور بماند. به همین خاطر به نظر می‌رسد اگر ردیف بودجه تغذیه دانشجویی، استقلال داشته باشد و در اختیار نهادی مانند صندوق قرار بگیرد که براساس قانده‌ای توزیع کند، وضعیت بهتر می‌شود. حتی می‌توان بودجه را به صورتی تخصیص دهند که اجازه هزینه کردن در سایر زمینه‌ها فراهم نباشد.»

واحدی خاطرنشان کرد: «البته ما معاونان دانشجویی به این علاقه‌مند هستیم که دولت اجازه دهد تا حسابی را معاونت‌های دانشجویی با نظارت ریاست دانشگاه و بخش مالی داشته باشد، تا از این طریق بارانه‌ها و بودجه‌های حوزه رفاه‌های این حساب بیاید و در این حوزه هزینه شود. البته این پیشنهادی بود که وزیر وقت در سال ۹۷ داد اما به تصویب نرسید و پیشنهاد صندوق نیز در این راستا است؛ چراکه بودجه‌های رفاهی در جای خودش تخصیص داده نمی‌شود.»